

Nr 103

Av herrar **Lindberg** och **Johansson** i Skärstad, om rätt till avdrag vid beskattningen för kostnad för hemhjälp

Vårt samhälle befinner sig allttjämt i en snabb utveckling, så snabb att bristen på kvalificerad arbetskraft ofta gör sig påmind. Stängda avdelningar på våra lasarett med till följd härav ökad väntetid för vårdbehövande sjuka hör till bilden.

Man har skyndat alltför fort med utvecklingen, menar somliga, men verkligheten är kanske snarare den att samhället dåligt utnyttjar sin kvalificerade arbetskraft — exempelvis på sjukvårdens område. Det finns många hemmafruar med sjuksköterskeutbildning, vilka gärna skulle ta anställning åtminstone på halvtid, om bara kostnaderna för hemhjälp vore avdragsberättigade i självdeklarationen. Eftersom så inte är fallet, blir utgifterna för inkomstens förvärvande ofta större än den reala merinkomst som ett förvärvsarbete på halvtid innebär. Heltidstjänst kan kanske inte ifrågakomma, om familjen har minderåriga barn både före och i skolåldern. Den dubbelarbetandes börda blir alltför tung eftersom lejd arbetskraft i regel endast delvis kan ersätta en husmor.

Dessa omständigheter torde synnerligen väsentligt bidra till den nuvarande bristen på sjuksköterskor och en hel del annan utbildad arbetskraft. Och vad värre är, bristen är ofta onödig.

Det är dålig samhällsekonomi att inte utnyttja utbildad arbetskraft i det arbete vartill utbildning erhållits, och det måste betraktas som orimligt att begära att enskilda människor skall ikläda sig ekonomiska uppgifter för sin yrkesutövning och samhällstjänst. Det vackra talet om valfrihet mellan hemarbete och förvärvsarbete är en tom fras så länge som ej legor för inkomstens förvärvande berättigar till avdrag i självdeklarationen. Naturligtvis må kvinnans förvärvsavdrag frångå utgifterna för inkomstens förvärvande, om avdragsrätt skulle beviljas.

En annan omständighet som om möjligt än starkare motiverar en förändring i avdragsbestämmelserna vid självdeklaration rör den sociala sektorn.

Social trygghet hör till de förmåner som flertalet medborgare värderar mycket högt. Denna folkvilja har även regering och riksdag i ord och handling beaktat, men det finns dock vissa samhällsgrupper som blivit påtagligt eftersatta. Det gäller inte minst mödrar med hemmavarande minderåriga barn. Deras ekonomiska situation kan vara brydsam nog i »normala» fall, men när sjukdom stöter till blir förhållandena närmast ka-

tastrofala. En faktor som därvidlag i hög grad bidrar till de ekonomiska trångmålen är utgifterna för lejd arbetskraft, som måste anlitas, och framför allt den omständigheten att dessa utgifter ej är avdragsgilla vid upp-
rättandet av självdeklaration. Det är desto mer egendomligt som den del av inkomsten som åtgår till avlöning åt hemhjälp blir föremål för beskattning en andra gång.

Det rimmar illa med vårt samhälles sociala reformer att en av sjukdom drabbad vårdnadshavare eller en familj där husmor insjuknar blir straffbeskattad, om hemhjälp anlitas. Snarare borde väl bidrag utgå till att ge sysselsättning åt en som kanske annars är arbetslös.

Vad här sagts beträffande legor vid sjukdom må även gälla vid fall av svag hälsa eller alltför tung arbetsbörda, om läkare på grund av dessa omständigheter ordinerar hemhjälp.

Såväl behovet av utbildad arbetskraft som omsorgen om vår sociala trygghet talar för att en förändring av bestämmelserna för avdrag vid självdeklaration är nödvändig i riktning mot generellt avdrag för de kostnader lejd arbetskraft betingar vid fall av förvärvsarbete, sjukdom, svaghet eller för stor arbetsbörda för vårdnadshavare av hemmavarande minderåriga barn.

Med anledning av vad som ovan anförts hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om snar utredning i syfte att förbättra möjligheten till avdrag för lejd arbetskraft vid fall av förvärvsarbete, sjukdom, svaghet eller för stor arbetsbörda för vårdnadshavare av hemmavarande minderåriga barn.

Stockholm den 17 januari 1968

Arne Lindberg (cp)

Sven Johansson (cp)

i Skärstad
